

Raadsvoorstel Regiodeal Waddeneilanden

Aan: De gemeenteraden van de vijf Waddeneilanden
Van: De Colleges van Burgemeester en Wethouders/Stuurgroep Regiodeal
Onderwerp: Aanvraag Regiodeal
Datum: 15 November 2019

Voorstel

De Colleges van Burgemeester en Wethouders van Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog stellen de gemeenteraden voor om kennis te nemen van de inhoud van de Aanvraag Regiodeal Waddeneilanden en in te stemmen met de indiening van een aanvraag bij de Rijksoverheid voor 1 december 2019.

Korte samenvatting

Onze ambitie is dat elk van de Waddeneilanden in 2030 nog steeds een levendige eilander gemeenschap kent waarin wonen, werken, onderwijs en zorg ook voor toekomstige generaties op de eilanden mogelijk en bereikbaar blijft. Voor het realiseren van deze ambitie is een regio-overstijgende samenwerking nodig en voldoende menskracht, kennis en middelen in een programmatische aanpak om echt het verschil te kunnen maken. De regiodeal is daarvoor een zeer geschikt instrument.

De aanvraag "Regiodeal De Waddeneilanden" is opgesteld in samenwerking met de provincies Noord-Holland en Fryslân, de vijf Waddeneilandgemeenten alsmede vertegenwoordigers van het onderwijs en het bedrijfsleven. Onze Regiodeal-aanvraag vormt een onderling samenhangend totaalpakket ter versterking van de brede welvaart in de regio, te weten de kwaliteit van de leefomgeving en de kwaliteit van leven en welvaart in economische zin. Ons voorstel omvat een beoogde investering van ongeveer 36 miljoen euro in de periode tot 2025 en behelst een uitvoeringsprogramma dat echter nog niet in beton gegoten is. Voor alle partners zitten er gedurende de looptijd van vijf jaar voldoende aanknopingspunten in om maatwerkprojecten in te brengen binnen de gekozen inhoudelijke thema's.

Na de sluiting van de indieningstermijn (1 december), selecteert het Rijk binnen enkele maanden uit de inzendingen de voorstellen die in gezamenlijkheid tussen Rijk en Regio verder worden uitgewerkt tot een Regiodeal.

Indien ons voorstel door het Rijk wordt gehonoreerd, volgt er tot de zomer van 2020 een onderhandelingsfase met het Rijk wat betreft het sluiten van een definitieve Regiodeal. In deze fase worden de Raden en Staten in positie gebracht om definitieve besluiten te nemen over de inhoud van de deal en de gevraagde co-financiering. In deze fase zal ook de verdeling van de financiële bijdragen over de individuele gemeenten worden bepaald.

Ons voorstel is zo opgesteld dat een deal alleen door kan gaan wanneer alle vijf de Waddeneilandgemeenten en de beide provincies meedoen.

Inleiding

Bij brief van 7 oktober 2019 heeft de stuurgroep Regiodeal de gemeenteraden van de Waddeneilanden, uw raden geïnformeerd over het voornemen om voor 1 december 2019 een Regiodeal aanvraag in te dienen als vervolg van de 'Evaluatie convenant samenwerking Waddeneilanden'.

Met de Regio Deals zet het Rijk in op het integraal en gezamenlijk aanpakken van regionale opgaven om de brede welvaart in Nederland te versterken. Brede welvaart gaat over het geheel van kwaliteit van leven, leefomgeving en economische welvaart. Naast economische aspecten is de brede welvaart dus ook gerelateerd aan de ecologische en sociaal-maatschappelijke aspecten van welvaart.

Met de Regio Deals wil het kabinet het partnerschap tussen Rijk en regio verder vormgeven.

Vier kernthema's

Pijlers van de Regiodeal Waddeneilanden zijn de Discussienota Leefbaarheid, de Evaluatie van het convenant samenwerking Waddeneilanden en de zogenaamde "Twopager", voortvloeiend uit een verkenning van bureau Elzinga & Oterdoom. Daaruit zijn de volgende vier kansrijke kernthema's voor een Regiodeal naar voren gekomen:

1. Huisvesting in flexibele en circulaire woningbouw;
2. Organisatie van zorg en onderwijs;
3. Organisatie van slimme mobiliteit;
4. Werken in en aan een circulaire economie.

Aanvraag Regiodeal De Waddeneilanden

De afgelopen maanden is een stevig fundament gelegd met de uitwerking van een aantal speerpunten binnen de vier gekozen kernthema's. Deze speerpunten zijn in nauw overleg met de meest betrokken vertegenwoordigers van onderwijs en bedrijfsleven verder verdiept en concreet gemaakt.

Bij dit raadsvoorstel is een complete aanvraag gevoegd voor een Regiodeal De Waddeneilanden, een onderling samenhangend totaalpakket als vliegwiel voor het bereiken van de beoogde brede welvaartsontwikkeling. Met het in deze aanvraag omschreven maatregelenpakket is een investering van ca. € 36 miljoen gemoeid in de periode 2020 tot 2025.

Investeringsraming en co-financiering

Investeringsraming

Ons voorstel omvat een investeringsprogramma van ca 36 miljoen euro gedurende de looptijd van het project (2020-2025). De totale overheidsinvesteringen van dit programma worden geraamd op 28 miljoen euro, waarbij wij inzetten op de volgende indicatieve onderverdeling:

Regio-envelop Rijk	14.000.000	50%
Provincies Noord Holland en Fryslân	7.000.000	25%
Gemeenten	7.000.000	25%
Totaal	28.000.000	100%

De overige 8 miljoen euro zal gedurende de looptijd op projectniveau moeten worden gezocht bij onder meer de EU, andere Rijkspartijen, onderwijs en bedrijfsleven (waaronder ook wooncorporaties en zorgaanbieders).

Gemeentelijke co-financiering

Wat betreft de co-financiering vanuit de Regio, stelt het Rijk als uitgangspunt dat er geen lopende projecten mogen worden opgevoerd als regionale co-financiering. Wel kunnen nieuwe projecten, die voortbouwen op bestaande, worden meegenomen, evenals een "plus" op een bestaand project onder gezamenlijke

financiering. Het streven is om qua co-financiering zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande begrotingsmiddelen. Daarvoor zal naar slimme maatwerkconstructies gezocht moeten worden (“Nieuw voor Oud”, fasering van projecten, opplussen van projecten, etc.).

Daarnaast is het mogelijk om de gemeentelijke bijdragen uit te smeren in vijf jaarschijven gedurende de looptijd, zoals bijvoorbeeld ook bij de Regiodeal Noordoost Fryslân is gebeurd.

Indien onze Regiodealaanvraag begin 2020 wordt geselecteerd om verder te worden uitgewerkt, zullen aan de Gemeenteraden en de Provinciale Staten in de volgende fase (de “dealmaking fase”, lopend tot medio 2020) definitieve voorstellen betreffende de onderverdeling van de cofinancieringsbijdragen per organisatie worden voorgelegd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Voor wat betreft de indiening van een Regiodeal voorstel, worden in dit stadium nog geen finale besluiten van Raden en Staten gevraagd over de inhoud van de deal en de gevraagde cofinanciering vanuit de Regio. Dat zou ook, gezien de krappe indieningstermijn (van begin september tot 1 december), niet op reguliere wijze kunnen worden georganiseerd. In deze fase volstaat de intentie om daarover met het Rijk tot definitieve afspraken te komen in de vervolgfase.

Zoals gezegd, is het streven van het Rijk gericht om met de geselecteerde indienende partijen in een gezamenlijk Rijk-Regio overleg tot medio 2020 toe te werken naar een gezamenlijk gedragen Regio Deal. De toekenning van de uiteindelijke financiële bijdrage aan een Regio Deal uit de Regio Envelop vindt bij afronding van het vervolgtraject plaats, wanneer de Regio Deal wordt gesloten. In die tijdspanne is voldoende ruimte om in de Regio de benodigde bestuurlijke besluiten (door Raden en Staten) over de inhoud van de deal en de vereiste (verdeling van) cofinanciering te laten plaatsvinden.

Governance

De Regiodeal vraagt om een governance waarin publieke en private partijen een plek krijgen, binnen de structuur van de GR/het samenwerkingsverband De Waddeneilanden.

Voor de Regiodeal wordt een uitvoeringsorganisatie ingericht die aan de volgende randvoorwaarden voldoet:

- De Gemeenschappelijke Regeling is eindverantwoordelijk voor de Regiodeal en stuurt op voortgang, monitoring en verantwoording.
- De GR is verantwoordelijk voor de procesmatige voortgang, bestuurlijke inbedding en het vasthouden van de koers van de regiodeal. Op regelmatige basis vindt strategisch overleg plaats met de partners uit de triple helix (zijnde de 3 O's, t.w. Onderwijs, Ondernemers, Overheid).
- Een slagvaardige programma-organisatie onder verantwoordelijkheid van de GR voert het programma uit. Hierbij worden de triple helix partijen betrokken. De programma-organisatie is verantwoordelijk voor de beleidsmatige verantwoording naar de diverse achterbannen, de coördinatie van de projecten en de communicatie.
- Voor de uitvoering van projecten en businesscases worden trekkers aangewezen die als onderdeel van de programma-organisatie zorg dragen voor de uitvoering van deze businesscases en deelprojecten, samen met de maatschappelijke partijen.
- Voor de organisatie zal in totaal maximaal 5 fte onderdeel van de deal worden. Dit zijn vertegenwoordigers die per eiland coördineren en aanjagen en daarnaast elk een thema trekken: eilandmakelaars die verbindingen leggen, de uitvoering faciliteren en als ‘smeerolie’ van de samenwerking functioneren.

In de “dealfase” zullen met het Rijk definitieve afspraken over de Governance worden gemaakt.